

17067

ԻՆՉ Է

ԿԵԱՆՔԻ ՎՐԱՅ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՊՐՆ . L- ՊԷՌԺԸՌՕՆԻ



معارف نظارت جلیله سنک رخصتنامه سله

368.3

F-57

Կ. ՊՕԼԻՍ

պազր. ձիվէլէկեան

1894

17

8844

368 ՅՅԱՌԱՋԱԲԱՆ ԹԱՐԳՄԱՆԶԻՆ

Բ-57

1894 տարւոյ բնդարձակ Օրացոյցին միջոցաւ Բարիգի «ԻԻՆԻՕՆ» ընկերութեան Կ. Պոլսոյ Տնօրէնութիւնը խօստացած էր, կենաց ապահովագրութեան բազմադիմի օգուտներուն նկատմամբ, օտար եզուներէ բարգմանուած մասնաւոր գրքեր հրատարակելով, մէր հասարակութեան լուրջ դատողութեանը յանձնել. ահաւասիկ ներկայ առաջին գրքոյկը, (հեղինակութիւն Պրն. Լ. Պետժըռօնի) իւրովսանն կրուէ այն անհամար բարիքներն որոնք ծնունդ կառնուն կեանքի վրայ եղած ապահովագրութենէն. Է. միանգամ ընդ միշտ կ'հերքէ բոլոր առարկութիւնները Է. ծուռ. քննադատութիւններն:

Շատեր առանց որոշ գաղափար մը ունենալու. կեանքի ապահովագրութեան վրայ, կուգեն դարովել գանի ոգինչ բան մը նկատելով. արդանգամ մ'աչքէ անցնեն ներկայ գրքոյկիս պարունակութիւնը Է. ապահովապէս վստահ եմք թէ հետ լուրջ խորհրդածութեան սա եզրակացութեան պիտի յանգին թէ՛ Արդարեւ. կեանքը ապահովագրելը, *կենսական* չէլէլ ըսել է:



2225
39

2010

2001



ԻՆՁ Ի

ԿԵՆՍԵՐ ՎՐԱՏ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ



ԳԼՈՒԽ ԱՌԱՋԻՆ

ԻՆՁ Ի ԿԵՆՍԱՏ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ.

Եթէ մէկը, ամուր չլնուած եւ լաւ եկամուտ
բերող տուն մը ցուցնելով ըսէր քեզ, — ո՞վ ընտան-
եաց Հայր, դ՞ու որ ապահով չես քու սիրելի էակացդ
փափաքելի բարեկեցութիւն մը թողուլ, հաճելի է
քեզ արդեօք այս տունը դաւակացդ կտակել.

— Այո՛, պիտի պատասխանես անշուշտ, եթէ կա-
րելի ըլլար խնձի տնոր տէրը ըլլալ.

— Եթէ քեզմէ տնոր ղինը չ'պահանջուի, այլ մի-
այն տողոսը, այն ալ միայն 'ի կենդանութեան վճա-

րելի տոկոս մը՝ ունեցած տարիքիդ համեմատու-
թեամբ, այսինքն տարին:

Գրեթէ	2 $\frac{1}{2}$	առ	0%	եթէ	35	տարու ես.
Գրեթէ	3	»	0%	եթէ	40	տարու ես.
Գրեթէ	3 $\frac{1}{2}$	»	0%	եթէ	45	տարու ես.
Գրեթէ	4 $\frac{1}{2}$	առ	0%	եթէ	50	ի կը մօտենաս.
Իսկ 7 առ 0%						եթէ արդէն 60-նոց ես.

— Առ ժամայն պատասխանդ պիտի ըլլայ. Կարող
էի այդ զոհողութիւնը ընել, բայց միշտ օր մը պիտի
գայ որ, այդ տանը զինը կազմող զրամագլուխը (տո-
կոսներէն զատ) պիտի վճարուի կամ իմ ձեռօքս եւ
կամ զաւկներուս ձեռօքը:

— Բնաւ, ոչ դու եւ ոչ զաւակներդ վճարելիք
ունին:

— Սակայն եթէ ժամանակէն առաջ մեռնիմ:

— Յայնժամ պարտքդ քեզի հետ վերջացած կըլ-
լայ, զաւկներդ կալուածատէր կըլլան առանց բան
մը վճարելու:

— Այն պարագային մէջ նոյն իսկ, որ երեք կամ
չորս տարի տուրք վճարած ըլլամ:

— Նայն իսկ եթէ մէկ տարի վճարած ըլլաս: Եթէ
ապահովագրութեան պայմանագրոյն ստորագրու-
թեան երկրորդ օրը արեւած մը պատահի, պայմանա-
գիրը գործադրելի է ամբողջովին:

— Իսկ եթէ, ինչպէս կը յուսամ, խոր ծերութեան
հասնիմ:

— Գէշ դորձ մը ըրած ըլլալու չափ երկար չես
սպրիւր:

— Յոյժ կը փափաքիմ ըսածներուդ հաւատալ.
բայց այնչափ ազւոր են որ ճշմարիտ չեն կրնար ըլ-
լալ:

— Սակայն ըսածներէս աւելի լուրջ բան չկայ.
միայն թէ՝ տան մը սեղ որ որչափ ալ աղէկ չլին-
ուած ըլլայ, զինը կոտրելու վտանդն ունի, համարեա՛
ղրամագլուխ մը 20,000, 50,000 եւ կամ 200,000
Ֆրքի, ըստ կարեւորութեան տարեկան տուրքին, զոր
պիտի հաճիս յատկացնել ընելիք հիւտակիդ: Կենաց
ապահովագրութիւնը, այնպէս կարգադրուած է որ կը
յարմարի ընկերական ամէն վիճակներու, ամենա-
բարձրէն սկսեալ մինչեւ ամենախոնարհները:

— Աւելի կամ նուազ աղէկ չլինուած հազար տու-
ներէն միջին հաշուով քանի՞ հատը մշտնջենաւորա-
պէս կրնայ խուսարի չդռնէն:

— Առ նուազն ինն հարիւր վաթսուներ: Բայց ա-
մենաառողջ եւ լաւ կազմ ունեցող հազար մարդէն
քանի՞ հատը պիտի խուսարի մահուանէ:

— Եւ ոչ մին.

— Ուրեմն ինչու կապահովագրես տունդ եւ չես
ապահովագրեր կեանքդ որ աւելի թանկագին է եւ
սակայն աւելի ենթակայ արկածներու:

ԳԼՈՒԽ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԿԵՆԱՅ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ Է.

Այս մարդասիրական հաստատութիւնը մեծ համարում կը վայելէ յԱնգլիա գրեթէ երկու դարէ ՚ի վեր. ընկերութեան ամէն դասակարգներուն մէջ մեծ ու պզտիկ, հարուստ եւ աղքատ, ամէն անոնք որոց անձ մը կամ բան մը սիրելի է, ապահովադրած են կեանքերին:

Ճօրճ Դ, մեծ ծախսեր ընող Անգլիոյ արքայն, 12 միլիոն ֆրանքի ապահովադրուած էր, զի մի գուցէ պարտական մեռնի. իւր պարտապահանջներուն իբր 16 միլիոն ձգեց չնորհիւ այն յաւելմանց, որոնք բարձուեցան զրամաղլիսին՝ վրայ բաժնեշահուց կուտակմամբ:

Օ'Գոնէլ, անուանի Իռլանտացին, իւր անուանձ ծախքեր ընելու ընտելութեամբն հանդերձ, կամաւոր հանգանակողներու ամբողջ ժողովրդեան մը կողմէն իրեն յատկացուած նուէրներէն տարեկան դուստր մը մեկդի կը դնէր՝ կենաց ապահովագրութեան համար՝ որով իւր ընտանեաց փայլուն ժառանգութիւն մը երաշխաւորեց առանց վայրկեան մը իւր վարած իշխանական կենաց սովորութիւններէն ետ կենալու:

Հէյսթինսի մարքիզը՝ կենաց ապահովագրութեամբ մը 3 միլիոն աւելցուց իւր ժառանգորդաց ձգելիքը:

1863ին Անգլիացի ագնուական մը, Համիլթընի դուքսը, ՚ի ծաղիկ հասակի եւ քաջաոռջ եւ կը կարծուէր թէ շատ երկար տարիներ պիտի ապրէր՝ մեռաւ ՚ի Բարիզ արկածի մը զոհ երթալով, իւր կեանքն $2\frac{1}{2}$ միլիոն ֆրանք ապահովագրելէն 15 օր յետոյ:

Կալէսի իշխանն, այժմու Անգլիոյ զահաժառանգը, իւր ամուսնութեան միջոցին մեծագումար ապահովագրութիւն մը կնքեց ՚ի նպատակ իւր կնոջ, թէ՛ զնահասակի կանխագգուշութեամբ մը, եւ թէ՛ ընդհանրապէս ընդունուած սովորութեան մը համակերպելու համար: (*)

Հազուադէպ է արդարեւ որ Անգլիացի խօսեցեալը ինքնաբերաբար իւր սիրոյն եւ հոգածութեան այս կանխահաւատարմքը չ'մատուցանէ այն երիտասարդուհւոյն, որ իւր ճակատագիրը իրեն պիտի վճռուան:

Եթէ նա թերանայ իւր պարտականութեան մէջ,

(*) Օ. Թ. Եւ այս դրամաթիւսի հետեւեւէ երեւան Էս ապահովագրեց իւր կնոյն արդ Վերջէն Լուսանայն իւր անիւն անաւ 650 հազար Անգլիական ունիւն (Էր L'Argus, journal international d'assurance de Paris, mois de Juillet 1894):

շատ հազուադէպ է որ աղջկան ծնողքն զխօսեցեալն շրտնադատեն պարտ ու պատշաճը տնօրինելու:

Երկար ատենէ 'ի վեր 'ի Գերմանիա, 'ի Պել-ճիգայ, 'ի Զուիցերիա, յ'Իտալիա եւ յ'Ամերիկա, բազում ընկերութիւններ կան որ յոյժ բարգաւաճ եւ ծաղկեալ վիճակի մէջ են:

'ի Գաղղիա երեսուն տարիէ հետէ միայն կեանաց ապահովագրութիւնք մեծ թոիչ մը առած են:

1860ին հազիւ թէ տարեկան 20 միլիօն ֆրանքի գումարին կհասնէին, մինչդեռ 1891ի վերջը 3 միլեանիս (*)

Առջի ժամանակները թէպէտեւ բարի օրինակները պակաս չէին բայց անտես մնացած էին:

Լուի Բէռէ, երեսիփոխան եւ ԼըՍէշլ օրագրին տնօրէն, 1847ին կը մեռնէր 34 տարեկան հոտակին մէջ, իւր ընտանեաց կտակելով 100 հազար ֆրանքի ապահովագրութեան պայմանագիր մը:

Միւսնոյն ատենները հոշակաւոր զրազէտ մը, փռէպէրիք Սուլիէ, որ կանխատեսութեան ինչ ըլլալը չէր գիտեր, յորում սակայն մարդասիրութիւնը

(*) Մ. Թ. Դարչեւ L'Argus 14 Դար 1894է ընդմէջ կենաց ապահովագրութեան վրայ եղած գործաց գումարներուն վի վեճ-կագիքը կայ որուն մէջ (է Բոց աւելաւ Ագրիկէն եւ Աւելան) միջոցը Եւրոպայէ Լ Աւերի-կայէ մէջ կենսի վրայ ապահովագրութեանց գումարը 35 միլեան 500 միլիօն ֆրանքի պարկաւելի ընդմէջ հասած է:

զերակշիւ էր անհոյութեան, ապահովագրութեանց ընկերութեան մը յանձնեց իւր մահուանէն վերջը 60 հազար ֆրանքի պարտք մը վճարելու հոգը:

Քանի մը տարի յետոյ երեւելի տնտեսագէտ մը, Միշէլ Շվալիէ, ծերակուտական եւ դատաւոր ի Գուլէշ Բէրնէ, կը հրատարակէր Ժոն-Լուի Գէյս աւան թերթին մէջ, կենաց ապահովագրութեան վերայ նշանաւոր զովաբանութիւն մը որ այսօր Վիքթուր Պոնիի «Տիեզերական ժողովագրութիւն» գործոյն յառաջարանը կը կազմէ:

Օրինակը խօսքին կցելով, ինքը Միշէլ Շվալիէ ի նպատակ իւր զաւակաց ապահովագրութեան էր 200 հազար ֆր. ի գումարի մը համար՝ վճարելի 'ի ղէպ իւր մահուան:

Կարելի է մեզ ուրիշ շատ մը ծանօթ անուններ յիշատակել. բաւականաճաք յիշելով, 'ի շարս Լեոնարդոն նախաշաւիղ եղողներուն, ուրիշ նշանաւոր տնտեսագէտ մ'ալ, որի մեծաքանակ ու հոտատուուն հարստութեամբ հանդերձ, իւր ընտանեաց կը վերապահէ արդէն բազում միլիոններու ապահովագրութեանց կոյտ մը, որոյ կարեւորութիւնը կ'աճի իւրաքանչիւր տարի: (*)

(*) Մ. Թ. Վերայիշեւ Էրեւելի անշահաւորութեան յիշ-

ԳԼՈՒԽ ԵՐՐՈՐԴ

ԿԵՆԱՅ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ը
ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Մ'Է

Կենաց Ապահովագրութիւնը խղճի պարտակա-
նութիւն կրնայ բուռիլ ամէն մարդու համար, լինի նա
արուեստագէտ, բժիշկ, փաստաբան, երկրաչափ, զրա
գէտ, վաճառական, արհեստաւոր, գաստիարակ, պաշ-
տօնատար, եւ կամ պաշտօնեայ, որ կամ իւր աշ-
խատութեամբ եւ կամ արուեստով, եւ կամ իւր
տաղանդով պէտք եղածը կը ճարէ իւր ընտանեաց
բարեկեցութեան եւ գաստիարակութեան համար:

Ընտանիքին հանդէպ եսամոլութիւն եւ զարո-
վելի անհոգութիւն մ'է՝ կանխահա մահուընէ վերջը
թողուլ անոր նեղութիւն եւ թերեւս չքաւորու-
թիւն, որոց չառ պիտի չի առաջն առնուլ ան-
խոհմալար իւր վրայ հրաւիրել բարոյական պա-
շտօնէ կոտորած մեղ հոյակապ անշահարմար մ'ալ
որ առաջին Հայ եղած է 1865ին Գաղղիական ընկերա-
նեան մը մօտ կեանքի անդամն էլ ապահովագրութեանը կեանք-
ընթացքը 3 տարի վերջը մեռնելով, ժառանգորդ ը-
րացած էն ամբողջ ապահովագրութեանը քաւարը: Այդ կանխա-
որեւ անշահարմարութեանը նոյն ինքն թարեյնչապակ ԱՂԱԹՕՆ
ԳՐԻԳՈՐ ԵՏԵՆՈՒՆ Եղած է, Եւր իւր Հայերը կեանքի ա-
պահովագրութեանը քաւարութեանը անգամ չի երացած մեռնել:

պատիանաւութիւնն այն ամէն չարեաց, զորս
կծնի չքաւորութիւնը որ այնչափ ծանր եւ վտան-
գալից է, նա մանաւանդ այն անձանց համար որք
բարեկեցութեան վարժուած են:

Ո՛րչափ երկար պիտի ըլլար յօրինել յուշակն-
ամեն մեծածախ ընտանեաց որք միայն իրենց գըլ-
խաւորին մահուամբը յանկարծ կործանած են եւ
չառ անգամ ալ մարդասիրական եւ բարեսիրա-
կան միջոցներով ապրիլու օտապուած. կեղծեալ մու-
րացկանութիւն մը որ միշտ ստորնացուցիչ է եւ քիչ
անգամ իրական. Ըսենք թէ՝ մանչերն աղէկ կամ գէշ
իրենց զլխուն ճարը կտեսնեն, սակայն այրին, հապա-
աղջիկներն ինչ պիտի ըլլան:

Ընտանիքի մը հայրը որ ապահով չըլլալով վաղ-
ուան ապրուստին, չստատեր զայս մտածելով, թող
իր ժամանակը չկորսնցնէ այս սողերս կարողաւ,
անկարելի է ինձ զգնի համոզել:

Արհեստաւորն եւ կամ շահագէտը որ վտանգի
կը դնէ իր հարստութեան մէկ մասը եւ կամ ինչ որ
աւելի ծանր է ուրիշներու հարստութեանը:

Այն որ ժամանակաւոր փոխառութիւն մը կընէ
շահու յուսով այնպիսի գործողութեան մը համար,
որոյ յաջողութիւնը իր մահուամբ պիտի վտանգուի.
Պարտապանն որոյ աշխատութիւնն ու արգարա-
սիրութիւնն էր զլխաւոր երաշխաւորութիւն եւ առ-
հաւատչեաց հանդէպ պահանջատիրոջ, եւ որոյ մահ-
ուամբ ի դերեւ կ'ելլէ. վերջապէս ամենեւին որք նիւ-

թական զրաւներով ոչ երաշխաւորեալ պարտականութիւններ ունենալով, աժէն պարագայէ մեջ ինչ որ ըլլաց իրենց գործունէութիւնն եւ խելամուտթիւնը, չեն կարող զայնս կատարելու ապահովութիւնն ունենալ առանց կենաց ապահովագրութեան մը լրացուցիչ երաշխաւորութեան:

Ասոնց ամենուն համար պարտաւորութիւն մ'է եւ պաշտպանութիւն մը ընդդէմ անանկութեան յետ մահու:

Ամենէն հարուստ կալուածատէրը անգամ դերձ չէ՛ ինչ ինչ վտանգներէ, կենաց ապահովագրութիւնը հարկաւոր է իրեն իբր անհրաժեշտ ապահովութեան երաշխաւորութիւն մը:

Ուրեմն խելացութիւն է կանխատեսել այս պատահարներն եւ զանոնք չեղոքացնել կենաց ապահովագրութեամբ մը: Եթէ որեւէ ձախողուած չպատահի վճարեալ տուրքերն պիտի ծառայեն ապահովագրելոյն ստացուածքը կարի իմն աճեցնելու, հակառակ ապահովագրութեանց ընդ դէմ հրդեհի, ծովային եւ այլ արկածից:

Հայրն որ կը տանջուի իւր աղջիկներէն միոյն ապագային դաղափարով՝ որ փեսի մը դժբաղդութենէն կամ անխոհեմ մեծածախսութենէ վտանգուած է, կրնայ առանց իր յետ զաւակաց շահերուն փախուածութեան աղէտի մը հետեւանաց առաջքն առնուլ, չնորհիւ դարմանիչ ապահովագրութեան մը. եւ եթէ այս երկրորդ զրամաղլխոյն համար կը վախնայ թէ իր

աղջկան տուած զրամածտին պէս կը մտնուի, յայնժամ անոր տեղ կարող է ցիւանս վճարելի եւ անփոխանցելի եկամուտի պայմանագիր մը կնքել:

Կենաց ապահովագրութիւնն կյարմարի եւս բարեսէր անձանց որ կը փափաքին մարդասիրական հաստատութեանց զրամազուլիս մը կտակել եւ կամ իրենց վաղեմի բարեկամաց ու ծառայներուն ապրուստ մը: Իրենց եկամուտներէն մաս մը վերապահելով ապահովագրութեան համար, կարող պիտի ըլլան աղինւ զգացմանց փափաքները գործադրել, առանց խոռելու օրինաւոր ժառանգորդաց շահերը:

ԳԼՈՒԽ ԶՈՐՐՈՐԴ

ԿԵՆԱՅ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ
ԵՒ ՓՐԿԱՐԱՐ Է.

Սի՛ հարցնէք այս տարօրինակ տրամաբաննե-
ներուն թէ՛ որպիսի՛ խոտորեալ կարծեօք իրենց
տուները ու բերքերը կ'ապահովագրեն ընդ դէմ
հրդեհի եւ թէ ինչու ջրհարկիւնները կը կանչեն յօգ-
նութիւն Նախախնամութեան երբ կրակը կ'ապառ-
նայ իրենց: Ձեզ պիտի սլատասխանեն թէ՛ այդ տար-
բեր բան է:

— Ինչո՞ւ

— Վասն զի

Ասոր պատասխանելիք չկայ:

Սակայն ինչ հարկ է հերքել խմտատակու-
թիւն մը, որոյ դէմ կ'դրոճեն անոր պաշտպաններն
իսկ. վասն զի ինչ որ ալ ըսէք, միշտ եւ հանապազ
ըրաժնիդ կենաց ապահովագրութիւն է. տեսէք ահա
ինչ եղանակաւ.

Ա. Կաշխատիք Ձեր զաւակաց ամեն օրեայ հա-
ցը ճարելու. — ուրեմն անօթութեան դէմ ապա-
հովագրութիւն

Բ. Ձմեռը անոնց առք զգեստներ կը հագցնէք.
ուրեմն ցրտերու դէմ ապահովագրութիւն.

Գ. Ամենաջնջին հիւանդութեան նշոյլ մը երբ

նշմարէք անոնց վրայ, անմիջապէս բժիշկ կը կան-
չէք եւ հրամայուած դեղերը տալէ ետ չէք կենար:
Ուրեմն հիւանդութեան դէմ ապահովագրութիւն:

Դ. Վերջապէս կը ջանաք խնայել՝ Ձեր ստաց-
ուածքը աճեցնելու համար. ներկայն գրաւի կը դնէք
'ի նպաստ ձեր զաւակաց ապագային: Ուրեմն աղքա-
տութեան դէմ ապահովագրութիւն եւ հետեւաբար
Նախախնամութեան հանդէպ Հաւատոյ նուագու-
թիւն:

Ուստի Ձեր ըսածներուն հետեւեցէք եւ եթէ
ապահովագրութիւնն հայնդութիւն մ'է, ծոյլ աղ-
քատներուն պէս զատարկ կեցէք, զի ալ ձեռքերը
աշխատելու պէտք չունին. թոչնոց կեր տուող Նա-
խախնամութեան յանձնեցէք Ձեր զաւակները սը-
նուցանելու, զգեցունելու, դարմանելու եւ անոնց
կարդալ գրել սորվեցնելու հոգը:

Սակայն եթէ աշխատութիւնը մարդկութեան
օրէնքը եւ կանխատեսութիւնը առաքինութիւն մ'է,
ըսէք ինձի թէ՛ ինչո՞ւ պարտաւելի պիտի ըլլար կան-
խատեսել թէ՛ օր մը պիտի մեռնիք: Ուրիշ բան եթէ
կը յաւակնիք ըսել թէ՛ անմահ էք:

Եւ եթէ կը կանխատեսէք թէ՛ իրապէս կարելի
է որ Ձեր կեանքը ժամանակաւոր ըլլայ, ինչո՞ւ ամ-
պարիշտ լինի եւ անբարոյակամ Ձեր բռնադատ-
եալ դասալքութեան աղետալի հետեւանքներէն զերծ
պահել այն էակներն որոց հոգածութեանը զՁեզ
փոխանորդած է Նախախնամութիւնը:

«Կենաց ապահովագրութեանը չարաբեր է»։ Կանայք են զլիաւորապէս որ այս անպաշտպանելի նախապաշարումը կը ծաւալեն։ Ստէպ կը տեսնեմք թէ կենաց ապահովագրութիւնը ի սկզբան անապաշտական հակառակութիւն մը յառաջ կըրէրէ առ կինն, եւ կամ թէ նորա անխորհուրդ եւ չափազանցեալ փափկանկատութեան զգացումները կը վերաւորէ։ շատ մը կանանց համար համոզուած եմ որ քաջութեամբ աւելի յանձն պիտի տանէին չքաւութիւնը, քան թէ իրենց ցաւալի նախապաշարման դէմ գործուին։

Ասկէ կը հետեւի թէ՛ յոռի ամուսիններ կամ յոռի մայրեր են այն կանայք՝ որք կը յամառին համոզման մը վրայ, որոնց հետեւութիւնները ծանր կերպով կրնան վտանգել իրենց զաւակաց ապագան, ոչ անշուշտ, բայց մոլորական տպաւորութեանց վերայ։ Կրտսեան եւ առանց զխոնարհ կը դատապարտեն։

Որքա կուղղեմ ճշմարտապէս մայր անունը կրելու արժանի եղող կանանց, եւ իրենց սրտին եւ բանականութեան կոշում ընդ դէմ այս ձախող հակառակութեան։

Կրէքք թէ Ապահովագրութիւնը չարաբեր է։ Եթէ Զեր ըսածին պէս ըլլար, հարկ չպիտի լինէր ձեզ՝ անոր դէմ մարտնչել, յի Ապահովագրական ընկերութիւնները իրենց գործողութիւնները զաղրեցնելու եւ զբասկնեակները փակելու մէջ չան պիտի ունենային, քանի որ տպահովագրեալի մը կանխա-

հաս ժահը վնաս մ'է ճիշդ տան մը այրելուն պէս (*)։

Փորցը կցուցնէ ընդ հակառակն թէ՛ կենաց ապահովագրութիւնը հեռի չարաբեր (խատեմիզ) վնեկէ, ստէպ երկարակեցութեան մուրհակ մէ՛ ընտանեաց հօր մը համար որ հանդէպ հիւանդութեան զինուած է բարոյական ապահովութեամբ մը որ յոյժ նպաստաւոր է իւր բժշկութեան։

Հարցուցէք բժիշկներուն թէ կենաց ապահովագրութիւնը չարաբեր է։ ձեզ պիտի պատասխանեն թէ միեւնոյն տարիքն եւ խառնուածքն ունեցող եւ միեւնոյն հիւանդութեան միեւնոյն աստիճանի ծարակեալ երկու անձերէն՝ տան տնդամ աւելի կը յաջողին Աստուծոյ օգնութեամբ փրկել զայն որ իւր ընտանեաց ապագան ապահոված է քան թէ՛ զանխոհեմն որոյ ոգեւորքը տաղնապեալ է այնու մտածութեամբ թէ ընտանիքը չքաւորութեան պիտի մատնուի, վասն զի այս վերջնոյն համար չկատարուած պարտականութեան պատճառած տանջանքն անհանդուրժելի ծանրացում մ'է ցաւոց եւ վտանգի։ Եթէ՛ հիւանդութիւնն անբուժելի է, եթէ՛ վերոյիշեալ անձանց երկուքն ալ պիտի մեռնին, մին հանդարտօրէն պիտի շնջանի՝ ընտանիքին ապագային նկատմամբ հանգիստ

(*) Ծ. Թ. Ոմանց՝ Տանտանեց կանանց կարծիքն է թէ անպաշտպանող անշուշտ խառնուածքն ունեցող անհոգիները կը չարաբերեն իւր ընտանիքը։ — Ժիշուղէն՝ Խառնուածքն ունեցող անհոգիները կը չարաբերեն իւր ընտանիքը։

սրտով, մինչդեռ միւսը պիտի վախճանի 'ի մէջ բարոյական ամենարուսն տանջանաց, խորհելով թէ՛ իւր յանցանքով իրեն հետ դերեզման կտանի իրեն սիրելեաց բարեկեցութիւնն ալ:

Ներեալ է մայրութեան հաճոյքներէն զրկեալ կնոջ, չափազանցեալ զգայնականութեամբ մը պարփակիլ եւ յնապաշտական զարհուրանաց սպաւորութեանց տեղի տալ. իւր անձնականութեանը միայն վտանգի է եւ իւր անխոհեմ անձնութեանը յարգելի եւ ազնիւ է: Թող նա արգելու իւր էրկանը՝ այրիութեան յառաջ բերելիք աղքատութեան դէմ զնա երաշխաւորելու բաղձանքն ունենալը, նմա որ եւէ դիտողութիւն չունիմք բնելու, բայց միայն պիտի առարկեմք թէ՛ մարթ է յոյժ անձնուէր, գորովալից եւ հաւատարիմ կին մը բլլալ, առանց սակայն հեռու տանելու ամուսնական համերաշխութիւնը Մալապարի այրիներուն չափ. — ասոնք ալ այժմ առջի ատեններու պէս ինքզինքնին չ'են այրեր իրենց այրերուն դերեզմանին վրայ:

Սակայն այս անձնութեանը արդիւնք է ճշմարտ. սա կըրթէ իւր պարտականութեանց ամենէն ստիպողականին, եթէ ետ կեցնէ զիւր այրն ապահովագրութեանէն որ թերեւս միայնակ փրկութիւնն է ընտանեաց. եթէ նոյն իսկ մայր մը ինքը չ'իշխողի իւր էրկանը, պարտազանց է: Երբ զայ աւերածը իւր անկանխատեսութեամբ եւ անձնականութեամբ, եւ եթէ իւր զաւակներն իսկ ազնու-

ութեամբ իրեն նոյն իսկ լռելեայն յանդիմանութիւն մը չ'ընեն, պարտազանց մօր մը կը մնայ միշտ յաւալի հաշիւ մը տալ, աւելի խիստ դատաւորի մը՝ եւճէն (*):

Պատասխանեմք եւս ստէպ յեղեղուած ուրիշ առարկութեան մը: «Ի՞նչ հարկ կայ ապահովագրուել» կըսեն շատ մը անձինք, «հարուստ ազգականներ ունիմ որոց ժառանգութիւնը վաղ կամ անազան զաւակացո պիտի մնայ»:

Ունիմութիւն եւ մանաւանդ պատուաւոր բան է 'ի հաշիւ առնել այլոց մահը, երբ եսամոլութեան եւ կամ ներքին վատասրտութեան զգացմամբ մը մարդս իւր մահուան գաղափարն չ'հաշուէր:

Եւ միթէ ժառանգելի ազգականները փափկանկատութիւն պիտի ունենան մեռնելու ճիշտ այն պահուն, յորում իրենց ժառանգութեան պէտքը պիտի զգացուի:

Ո՞վ կըսէ քեզ թէ անոնց կենաց երկարութիւնը քոթողելիք որբուհւոյդ ժամանակ չ'պիտի տայ, որ անոյ չ'բաւորութեան պէս գէշ խորհրդատուի մը վտանգալի գրգռութեանց:

Ներեցէք որ ըսեմ, ճշմարիտ անբարոյականութիւնը կը կայանայ յայնմ թէ՛ երբ մարդ մը իր կեանքը ապահովագրելու քաջութիւնը ունեցած չ'է,

(*) Ծ. Թ. Ս. 11-րդ էջը աւելի լաւ ուղղութեամբ պէտք է կարգան մեր հայ մայրերը, եթէ կ'ապահովեն իրենց եւ իրենց զաւակները, առեւտրաւ:

իրեններուն ապագան եւ թերեւս պատիւը բաւական
երաշխաւորեալ կնկատէ իւր մերձաւորաց մահուան
անկալութեամբ:



ԳԼՈՒԽ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԵՆԷՆ ԼԱԻ
ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿՆ Է:

Ի պաշտպանութիւն իրենց ետամուական ան-
հոգութեան, քիչ անձինք՝ նոյն իսկ տկարամիտներէն,
պիտի համարձակին ՚ի մէջ բերել սնապաշտական
ահու զաղափարներ որ հազիւ ներեալ են կանանց:
Աւելի յարմար կգատեն ուրանալ կենաց ապահովա-
րութեանց մատուցած առաւելութիւնները. քիչ մը
յաւակնութեան չեշտով մը կըսեն. — Աւելի չա՜
ռնիմ ես իմ ապահովագրիչս ըլլալու:

Շատ աղէկ, պարոն, Ձեր արժանեաց վրայ չեմ
կասկածիր. կընդունիմ թէ բաղդը միշտ պիտի ժպտի
Ձեզ, թէ՛ խոհեմութեամբ եւ ճարտարութեամբ դաշն
կարող պիտի ըլլաք հպատակեցնել Ձեզ, թէ՛ ամէն
տարի Ձեր ստացուածքները պիտի ընդարձակէք

հետզհետէ բազմալի: համեմատութեամբ, Ձեր կենաց
ապահովագրիչն ալ դուք պիտի ըլլաք:

Երիտասարդ էք, քաջառողջ էք. հարիւրամ-
եաներու փայտէ կերտուած էք. հիւանդութիւնն
ու բժշկութիւնը Ձեր վրայ ազդեցութիւն չունին,
որչա՞փ երջանիկ էք:

Սակայն Ձեր անցած փողոցներու տուններուն
տանեաց վրայ կըմփնտր չկա՞յ ալ եւս:

Հոգմերու դէմ ապահովագրեալ էք:

Ձեր գլխոյն վրայ կախուած ծննելոյզներ, փը-
շելք պատեր, կառքի, թրանվայի, նաւակի դէպքեր
ալ չէ՞ մնացած:

Թօքատա՞յ ալ չկայ օղին մէջ:

Գարիւղի պայթիւն աչ չկայ նոյն իսկ Ձեր տա-
նը մէջ եւ կամ փողոցը, Երկաթուղիք միթէ ան-
դրժելի կերպով երաշխաւորած են զՁեզ միշտ ողջ
առողջ հանել ժամանման կայարաննիր:

Հիմնական յոյս ունիք երկար ապրելու. ես ալ
Ձեզի հետ կխնդակցիմ: Եթէ ապահովագրական ըն-
կերութիւնները ուրիշ կերպ դատէին, զՁեզ ապահո-
վագրելու պիտի վարանէին:

Այս մասին պատրանքն ընդհանուր է, կան նոյն
իսկ մարդիկ որ կը խոստանան երբէք չմեռնիլ. բա-
րեմիտ ատենաբան մը իշխանի մը առջեւ քարոզե-
լու պատուոյն կոչեալ, իւր քարոզն սա հետեւեալ
բառերով սկսելու ձախող դադափարն ունեցաւ.

— «Օր մը ամենքս պիտի մեռնինք» . — «Այս
կը կրկնեմ թէ քեզիս «մեռնիմ» պիտի մեռնիմք»:

Ի բայց անհեմք իբր քիչ ճշմարտաման՝ պատահակի մահու պարագայներն որք, կընգունի մ թէ հազարին մէջ մէկ դժբաղդ թիւը կը ներկայացնեն:

Զբաւեր միթէ որ արտաքոյ կարգի դժբաղդութեամբ մը այս թիւը Զեզ ինչայ եւ թէ այնու պատճառաւ դուք իմաստութեամբ վարուած ըլլաք զայն ի հաշիւ դնելով Զեր կանխատեսութեանց մէջ, երբ խնդիր է ամենամուխրական շահու՝ այսինքն Զեր ընտանեաց նիւթական եւ բարոյական կենաց:

Պէտք չէ յետս ընկրկիլ նոյն իսկ ամենածանր պայմաններու առջեւ սոյն շահը պաշտպանելու համար: Ահա այդ դժբաղդամբ կանխատես հայրեր իրենց հարստութեան մէկ մասը կը գործածեն կալուածներ գնելու որ տարեկան 2 առ 0/0 եւ շատ անգամ 1 1/2 առ 0/0 կը բերեն, երբ անդին շատ մը առ երեսու աւելի շահաւէտ բայց նուազ ապահով միջոցներ կը ներկայանան զրամագլուխները բանեցնելու: Այսպէս կենաց ապահովագրութեան համեմատապէս թանկութիւնը բաւական պատճառ չէ ապահովագրութենէ ետ կենալու: Սակայն այս պատճառն ալ չկայ:

Ինչ որ ալ ըլլայ մարդուն տարիքը ապահովագրելու պահուն, եւ ինչ որ ալ ըլլայ իւր կենաց երկարութիւնը, ապահով է թէ՛ ամեն պարագայի մէջ գէշ գործ մը ըրած չ'ըլլար: Կենաց ապահովագրութեան մը գինն ինչ է:

Ապահովագրելոյն տարիքին համեմատ, երաշխաւորեալ զրամագլխոյն հարեւրէն 2էն մինչեւ 6—6 1/2:

Բայց պիտի ըսէք. — Ի՞նչ պաշտօնս կորսնցնեմ եւ ի՞նչ երկար հիւանդութիւն մը կամ ձախորդութիւններ չներեն ինծի տարեկան տուրքերուս վճարումը շարունակել:

Ապահովագրութիւնն երեք տարի տեւողութիւնէ մը յետոյ, անկործանելի կալուածի մուրհակ մէ: Եթէ ապահովագրեալը դադրեցնէ իւր վճարումները գերակշիռ պատճառի մը համար, կրնայ յայնժամ ըստ կամս իւր իրաւունքները կանխիկ վաճառել ընկերութեան որոշեալ գնով մը, եւ կամ պահանջել տուրքերը վճարեալ նոր պայմանագիր մը որոյ կարեւորութիւնը կորոշուի ըստ իւր հին պայմանագրոյն արդի արժէքէն:

Ապահովագրեալը իրաւունք ունի իւր պայմանագիրն առ ժամանակեայ կերպով իբր երաշխաւորութիւն տալու նեղիչ պահանջատիրոջ մը, եւ կամ փոխառութիւն մը կնքելու անով:

Ուրեմն կենաց ապահովագրութիւնը՝ ամբողջովին հրաժարման գործի մը նկարագիրը չունի: Անշուտ ապահովագրութեան գլխաւոր շարժառիթն անձնուիրութեան զգացումն է, որոյ արժանիքը նուաստացնել չենք ուզիր, բայց պայմանագրողը կրնայ իւր այս բարի գործէն յաջողութեան միջոցներ գրանել իւր գէշ օրերուն համար:



